

SYSSLINGEN

Medlemsblad 1, 2022 Årgång 29
ISSN 2003-3109

Ordföranden har ordet

Aldrig får man vara riktigt glad!

När vi under hösten sakta startade upp föreningens verksamhet efter coronautbrottet hoppades vi på att pandemin skulle vara över efter årsskiftet, men under julleddigheten ökade smittan av den nya omicronvarianten så kraftigt att vi beslöt att pausa verksamheten tills vidare. Vi vill ju inte riskera våra medlemmars hälsa.

I skrivandes stund vet jag inte när vi kan starta upp verksamheten igen, men hoppas på att det skall kunna ske inom några veckor.

Efter sommaren hann vi i alla fall genomföra medlemmöten i såväl Ljusterö, Vaxholm som Åkersberga. Vi startade också upp jourverksamheten i Vaxholm och Åkersberga. Den 24 november genomförde vi vårt första fysiska årsmöte sedan pandemin utbröt.

Under pandemin är det många av våra medlemmar som haft stor glädje av föreningens läsgrupp, där man kan få hjälp både med texttydning och tips om hur man skall komma vidare i sin släktforskning.

Vår redaktör har troget, med hjälp av bidrag från våra medlemmar, försett oss med intressanta nummer av vår medlemstidning Sysslingen.

Med hopp om att vi snart skall kunna återuppta våra medlemmöten vill jag önska er

Ett Gott Nytt Släktforskningsår

Anita Järvenpää

Föreningens adress:
Muskötvägen 2
184 60 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Anita Järvenpää	070-629 25 32
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@telia.com</i>	
Vice ordförande/ Sekreterare, <i>e-post</i>	Christer Lind	08-541 310 75
	<i>ch2.lind@roslagen.be</i>	
Kassör	Ingalill Hallberg	070-954 62 33
<i>e-post:</i>	<i>ingalillhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Torbjörn Claar	070-884 81 23
<i>e-post:</i>	<i>claar@telia.com</i>	
Ledamot	Tore Österman	070-542 05 05
<i>e-post:</i>	<i>toreosterman@gmail.com</i>	
Ledamot	Dick Fagerqvist	070-354 13 70
<i>e-post</i>	<i>dick.fagerqvist@gmail.com</i>	
Ledamot	Susanne Fagerqvist	070-722 14 12
<i>e-post</i>	<i>sysslingen@hotmail.com</i>	

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år
Bidrag kan sändas till redaktören, Susanne Fagerqvist,
Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga, tel. 070-722 14 12

Ansvarig utgivare: Anita Järvenpää
E-post: sysslingen@hotmail.com, eller
info@roslagen.be

Hemsida: blogg.roslagen.be
Hemsideskonstruktör: Ann Lundgren, Olle Keijser

För signerade bidrag ansvarar författaren.
Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Medlemsavgift

Avgiften är 125 kronor per medlem och år och 25 kronor
för medlem under 25 år. Betalas till föreningens

plusgirokonto: 448 57 91-0

Glöm inte att ange namn, adress och e-postadress.

Innehåll

Ordföranden har ordet.....	1
Redaktionen har ordet.....	2
Minne efter vår tidigare ordförande	
Eddy	3
Eddys och mina resor.....	3
Släktforskning är en bra fritidssysselsättning!	9
När Arne Sundberg blev överkörd av en lastbil.....	13
Stadens ansikten.....	15
Nu behövs tulldeklaration för att skicka in DNA-test.....	15
Sysslingens datum för 2022	16
Nya medlemmar	16
Medlemsavgift 2022	16

*Nästa nummer av Sysslingen
kommer i maj/juni 2022
Manusstopp den 1maj 2022*

Redaktionen har ordet

Välkommen till ett nytt forskarår med förhoppningsvis mindre smitta och elände i världen.

I detta nummer finner ni väldigt mycket läsbart. Flera artiklar handlar om vår tidigare ordförande Eddy Widborg som avled förra året. En lång artikel är skriven av Eddys fosterson Anders Wolgast. Den handlar om deras gemensamma resor. Måste säga att jag fick många skratt när jag läste denna artikel och kunde verkligen se Eddy framför mig. Vi har även fått en trevlig artikel från Hans Moberg om hur han löste en gammal släktgåta. Det är mycket text denna gång men det är roligt och underhållande.

Har ni något roligt, spännande eller informativt som ni tror att våra medlemmar vill läsa om får ni gärna skicka in detta till mig. Nu hoppas vi på lite varmare väder så vi kan träffas utomhus.

Redaktören

Minne efter vår tidigare ordförande Eddy

En dag, jag tror det var vid ett av mina många besök som sekreterare hos ordförande Eddy och hans hustru Ingrid (Ninne), visade han fram ett gammalt brev som intresserade mig mycket. Dels var det svårläst och dels verkade det handla om juridiska problem i samband med köpet av en gård i Västra Karby i Bjäre, Skåne. Eddys förslag att starta en studiecirkel med brevet som grund nappade jag gärna på. På en föreningsträff resulterade hans förslag i att vi fick tre medlemmar till som deltagare, Curt Jureus, Tore Liljegren och Bertil Sollerbrant. Som korresponderande medlem deltog också Christel Lindström, släktforskare i Bjäreringen.

Brevet som var daterat i Stockholm den 13 maj 1817 var skrivet av skeppare Nils Pettersson och adressat var Bengt Svensson i Glimminge, Ninnes mormors farfar. Nils och Bengt var släkt på något vis, i vart fall hade de en gemensam svåger, Gudmund Nilsson i Sönnertorp. Det handlar om en försäljning av en gård, Småryd, till kofferdikaptenen Nils Liberg, men eftersom han inte var släkt med den tidigare ägaren, skulle bördsrätt kunna hävdas. Brevet handlar i alla fall om att pengar ska betalas.

Det verkar inte som att vi kom fram till hur det slutligen gick med köpet, men det gav oss anledning att studera flera olika aspekter på ärendet. Till att börja med kartlade vi släktskapen mellan ett antal personer i Västra Karby. Vi läste protokoll från Bjäre häradsrätt, studerade bomärken i Västra Karup och undersökte hur det gick till att skicka brev 1817, för att nämna några områden vi studerade.

Cirkeln avslutades med att Eddy och jag bilade till Skåne och blev hjärtligt mottagna av Tore och hans hustru i deras hus i en annan del av Skåne. Därifrån for vi förstas till Bjäre och tittade på gårdar och platser. Vi besökte också Landsarkivet i Lund. Tyvärr kunde inte Curt och Bertil vara med på resan.

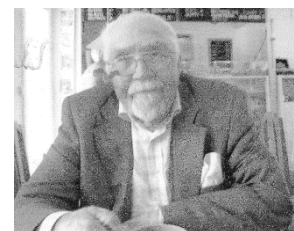
Projektet var helt i Eddys stil. Det inbegrep många olika ämnen, och han var hela tiden själv entusiastisk och entusiasmerade oss andra.

Carl-Göran Backgård

Eddys och mina resor

Inledning:

Jag blev tillfrågad om jag kunde skriva lite grand om de resor Eddy och jag gjorde under hans sista år. Så jag försöker mig på en sammanfattning.

Efter att Eddys hustru Ingrid avlidit i juni 2016 bestämde han sig för att sälja villan i Åkersberga för att flytta till Helsingborg, staden där han vuxit upp och alltid längtat tillbaka till.

Försäljningen av villan gav en hygglig vinst och han menade att i stället för att bara sätta

in pengarna på banken ville han företa sig något roligare för dem.

Han längtade efter att få resa så han erbjöd mig att följa med honom till olika delar av världen. Fyra resmål hade han som han ville besöka innan det skulle bli för sent.

Första resan gick till Spanien år 2017 och ändamålet med resan var att försöka leta

rätt på kvarlevorna efter en släkting (Karl-Axel) till Ingrid.

Sagde Karl-Axel blev föräldralös i mitten av tonåren och närde en längtan att ta värvning i den franska främlingslegionen. Sagt och gjort. Han tog sig ner till Marseille där legionen hade sitt värvningskontor. Innan han kom till kontoret gick han in på en bar och skroderade förmodligen lite väl mycket. Han blev misstänkt för att vara tysk spion. Detta var under eller i efterdyningarna av första världskriget.

Polis tillkallades och Karl-Axel blev arresterad och förhörd. Efter ca två veckor i arrest bestämde sig myndigheterna att skicka hem honom till Sverige med livslångt förbud att resa in i Frankrike igen.

Någonting lockar så efter några år hemma i Sverige bestämmer sig Karl-Axel att försöka ta värvning i den spanska främlingslegionen i stället.

Han reser till Barcelona men blir hänvisad till den spanska enklaven Ceuta där legionen har sitt värvningskontor. Ceuta är beläget på den marockanska sidan mitt emot Gibraltar. Det var Ceuta som var resans mål.

Eddy ville veta var Karl-Axel fanns begravd. Att han stupat under strid i spansk-marockanska kriget hade man fått vetskap om genom UD:s försorg. Man visste till och med dödsdatumet.

Nåväl, vi tog oss till legionens bibliotek för att förhoppningsvis få veta mera. I biblioteket satt två bistra pensionerade officerare med mycket lite kunskap i engelska språket så det var inte lätt för oss att förklara vårt ärende. Som tur var inträder en tredje person. En pensionerad amerikansk överste som var bekant med de bägge spanjorerna. Han hade vänligheten att tolka åt oss och förklara vårt ärende.

De blev mycket hjälpsamma och kunde leta fram Karl-Axels rulla där det framgick vilken dag han tagit värvning, noggranna noteringar om hur han efterhand stigit i graderna.

Det fanns också antecknat i vilket slag, i vilket område och vilken dag Karl-Axel stupat i strid. Däremot fanns inga anteckningar om var han skulle vara begravd så vi fick nöja oss med vetskapen om att han troligen är begravd i myllan på det slagfält där han stupade.

Eddy fick med sig kopior av de handlingar man hade.

Resten av veckan ägnades åt att dricka gott vin och äta fantastiskt god grillad fisk, bläckfisk och paella. Sedan var det dags att bege sig hem igen vilket var skönt för vi var nere i absolut fel årstid. Temperaturen låg på ca 32-35 grader.

Resa nummer två gick till USA och Hawaii lite längre fram samma sommar 2017. Vår rutt var Helsingborg - Köpenhamn - New York - Toronto - San Francisco - Honolulu - San Francisco - Oslo - Köpenhamn - Helsingborg.

Första anhalt New York. När vi landat och stod i kö för taxi blev vi anvisade en bil till fast pris - 50 dollar. Chauffören verkade inte vara riktigt tillfreds med detta men vi hoppade in och han tog oss till hotellet. När vi var framme krävde han oss på 70 dollar. Sent på kvällen och inte läge att argumentera.

Tiden i New York spenderades med att besöka minnesmonument över 9:e september attentatet.

Imponerande, smakfullt och värdigt.

Jag tog med mig Eddy för att göra ett besök i en scoutshop. Man måste ju inhandla lite märken och annat som hör till när man ändå är på plats.

Nästa dag gjorde vi en dagsutflykt till Niagarafallen. Hade stått högt på Eddys önskelista över platser han ville besöka.

Vi kände oss ganska små när vi stod nästan på kanten till fallen och såg och kände

dessa ofantliga mängder av vatten som kastade sig utför stupet. Det var som ett fint duggregn av alla små vattendroppar som virvlade i luften.

Väl tillbaka i New York kände vi oss väldigt nöjda med dagen.

Nästa dag tidig uppstigning för att ta oss till Pennsylvania Station. Därifrån skulle vi ta ett tåg till Toronto. Resan gick utmed Hudsonflodens ena strand i ett väldigt vackert landskap. Vi förstod varför många av de svenska immigranterna valde att bege sig till New England. Landskap och omgivning påminde mycket om Sverige.

När tåget stannade vid gränsstationen mellan USA och Canada höll det på att "strula" till sig.

Alla passagerare beordrades att ta sin packning, kliva av tåget och gå ett hundratal meter för att ställa sig i kö innan man blev insläppt i gränskuren för kontroll av pass och inresetillstånd.

Eddy vägrade. "Jag går inte en meter" sa han till tågmästaren som befallde oss att kliva av. Efter en stund insåg han att han inte skulle lyckas med den här gamle mannen och lomade iväg för att tillkalla en gränspolis. En synnerligen bister man i yngre medelåldern äntrade tåget för att få Eddy på bättre tankar. Efter några minuters argumentation från bägge håll blev de "bästisar och bundis" med varandra och det var inga som helst problem för honom att kontrollera vårt bagage och våra handlingar. Han blev imponerad av att en så "gammal" man företog sig en så lång resa. Ända från Sverige och sedan till Hawaii.

Uppehållet i Toronto blev bara ett kort stop-over för att nästa dag ta flyget till San Francisco och därifrån flyga vidare till Hawaii och Honolulu.

Vi hamnade på ett av de lyxigare hotellen i kanten av Waikiki Beach. Det var inte surfing som lockade utan Eddy ville leta spår efter sin morfar.

Hans morfar försörjde sig som skyltmålare i Helsingborg vilket förmodligen inte gav så stora inkomster.

Kungariket Hawaii hade grundats 1810 av en av de mäktigaste klanledarna, Kamehameha. Under hotet av en fransk invasion sökte man allt mer stöd från USA. Man erbjöd generösa jordkoncessioner, liberal lagstiftning gällande utländskt ägande av Hawaiianskt land.

Vid den tiden, början på 1900-talet, lockade amerikanerna med att skänka bort landområden på Hawaii för att möjliggöra för huggade att odla sockerrör och ananas.

Hur som helst, morfadern tog familjen med sig för att börja odla ananas. Eddy var nyfiken på om man kunde utrota var han haft sina odlingar. Detta var den ena orsaken till vårt besök på Hawaii och den andra var att när morfadern efter ett antal år lämnade Hawaii och begav sig hem till Sverige igen hade han en gammal sliten väska i bagaget. I samband med ett uppror mot den styrande regenten, drottning Lili' Uokalani hade en man kommit till morfadern och bett att han skulle gömma undan den tills han kom tillbaka. Den skulle innehålla saker från det kungliga palatset. Han kom aldrig tillbaka. Denna väska innehöll spännande saker, några bajonetter och en så kallad Poi-stöt. Denna kan jämföras med en mortelstöt i större format. Poi som tillreds av taro-rötter vilka ångades och stöttes, späddes med vatten tills man fick en gröt av tapetklisternande konsistens. Lila till färgen. Detta utgjorde basfödan för urinnevävarna (vilka antas härstamma från Polynesien).

Dessa taro-rötter kunde även finhackas och blandas i annan föda. Man kunde även torka dem för att sedan mala till mjöl att baka med.

Vid en utflykt på ön, bl.a. till Doyle's ananasodlingar, ingick lunch vilken bestod av hamburgare.

Brödet var bakat av poi-mjöl och kunde liknas vid en torr vetebulle lila till färgen. Inte särskilt gott.

För att återgå till poi-stöten i väskan så tyckte släktingar i Sverige att den skulle återbördas till där den hörde hemma. Detta skedde genom ambassadens försorg.

Nu ville Eddy se den med egna ögon på det museum där den sades ha hamnat.

Vi begav oss dit och förklarade vad det var vi ville se. Försökte förklara ungefär hur den skulle se ut osv. En museivaktmästare tilldelades oss och vi for runt bland monterarna utan att kunna hitta något föremål liknande det vi var ute efter. Den stackars vaktmästaren blev mer och mer missmodig tills Eddy av en händelse fick se en spegling i ett monterglas. Där är ju det vi letar efter utbrast han och mycket riktigt, i en monter stod det vi letade efter. Med förklaring av vad det var och en liten skylt om vem som donerat den. Cirkeln var slut. Nu sken även vaktmästaren upp och blev intresserad av att höra hela historien. En lyckad dag.

Nästa steg var att leta efter morfaderns odling. Vi åkte till stadsarkivet men där blev vi tyvärr ganska ovänligt bemötta. Det som verkade viktigast för dem var att vi deponerade våra väskor i ett fack innan vi överhuvud taget blev insläppta.

Förklarade vårt ärende för en bister dam. Nu är det kanske en fördom men det sägs att ättlingar till urinnevånarna fortfarande håller en nedlåtande ton mot västerlänningar. Hon var en sådan.

Det enda besked hon kunde ge var att vi kunde leta bland tusentals registerkort för att leta efter morfaderns namn. Ingen ledtråd var vi skulle börja.

Som tur var hade en pensionerad amerikanska som var där och forskade hört vårt samtal och hon kom till undsättning. Gav oss olika tips vad vi kunde leta efter, exempelvis i vilken ände vi skulle börja. Tyvärr ledde det inte vidare och vi fick åka där ifrån med oförrättat ärende.

Vi tröstade oss med att ta en taxi (ca. 4-5 mil) till en restaurang jag hittat på internet. Den hade toppenrecensioner. En liten oansenlig byggnad bredvid en bilverkstad i ett i

övrigt oansenligt område ute på landsbygden. Recensionerna stämde, vilken mat!

Taxichauffören erbjöd sig att vänta på oss och erbjöd sig att köra oss tillbaka för en lite mindre summa än vad ditresan kostat. Win-win situation. Vi slapp att försöka få tag på en taxi i "middle of nowhere" och han blev garanterad att få betalt för återresan.

Sedan återstod bara hemresan via San Francisco - Oslo - Köpenhamn.

Vi var nöjda och hemma i Sverige igen.

Den tredje resan (2018), Transsibiriska järnvägen:

Nu ville Eddy ut och åka igen och den här gången skulle det bli en resa med Transsibiriska järnvägen.

Den här gången ville han ha med sig två släktingar och mig på resan. Vi var alltså fyra personer som skulle avresa från Helsingborg.

På grund av olika åtaganden i Sverige som inte gick att rucka på blev resebyråntvungen att göra ett specialarrangemang för vår del. De fick komponera en resa som varade kortare tid än normalt.

Detta innebar färre och kortare stopp än vad det brukar vara. Kort före avresan drattade den äldre släktingen omkull på cykeln och föll så illa att han spräckte cykelhjälmen. Tur att det bara var den som sprack. I detta skick tordes han inte åka med så då blev vi en färre. Nu var det Eddys yngre släkting (Ernst, 16 år), jag och Eddy som skulle åka.

På förhand hade Kinesiska ambassaden utfärdat ett gruppvisum om fyra personer åt oss. De informerades om att vi hade en avhoppare och allt var i sin ordning.

Dags för avfärd från Köpenhamn till Moskva. I Moskva blev vi upphämtade av en bil som tog oss till vårt hotell som hette Vega och låg ca. en mil utanför centrum. Nästa dag blev det utfärd till ett ställe som man

kan likna vid ett slags Skansen fast utan djur.

En blandning av gamla ryska hus vilka man forslat dit samt en hel del nybyggda även de i gammal rysk stil.

På platsen fanns även en marknad med allehanda saker. Det mest förekommande var pälsmössor i olika stilar och färger.

Vi lärde oss också att "Kvass", en dryck med drag av svagdricka faktiskt smakade riktigt gott i sommarvärmen.

På kvällen var det dags att anlända till stationen för att stiga ombord på det tåg som skulle föra oss vidare österut mot Sibirien.

Varje vagn i tåget har en tågvärdinna och hon visade oss den kupé vi skulle husera i. I famnen hade hon en stor bunt sängkläder som hon gav oss. Vi förväntades att bädda själva. Det var en liten kupé med fyra bäddar, trångt, trångt. Den var bokad för fyra personer men i och med att vi nu bara var tre så kunde vi utnyttja den fjärde bädden till att lägga bagage på. Tur var det för det var väldigt lite utrymme till att stuva undan resväskor och annat.

Mat och dryck hade vi bunkrat innan vi klev ombord.

Efter en ganska lång stund rullade tåget ut i mörkret. Det var svårt att se något beroende på både mörker och smutsiga rutor. Hela vagnen andades trötthet, slitenhet, smuts och trängsel även om tågvärdinnan gjorde vad hon förmådde.

Varje vagn har en samovar där det alltid finns tillgång till varmt vatten. Som tur var så fanns det en termometer på så man fick passa på när den var så nära 100 grader som möjligt. Det gällde ju att undvika salmonella, dysenteri och andra elakheter.

En bra sak var att alla tidsangivelser gällande tåget var i Moskva-tid under hela resan i Ryssland. Detta gjorde att man inte behövde ställa om klockan stup i kvarten.

Vi kröp ner i de små smala britsarna och somnade nästan genast. På morgonen därpå var det ju ljust så att man kunde se ut. Vad såg man då? Jo, skog, skog, och åter skog på ömse sidor om spåret. Här och var dök det upp en och annan liten by med gamla slitna hus. Man hade sin kökkenmödding alldeles på utsidan av staketet.

Tåget gjorde kortare uppehåll på ca. en kvart lite här och var. Då gällde det att rusa ut för att proviantera vatten, i vissa fall även läsk och piroger. Vi förlitade oss på högre makter att vi inte skulle påverkas av deras bakterieflora. Så småningom närmade vi oss Uralbergen och landskapet öppnade upp sig. Genast lite trevligare.

Stopp i Irkutsk och en liten stad vid Bajkalsjön, världens djupaste. Därefter mot Mongoliet. Vid gränskontrollen klev det på en hel "arme" av unga kvinnliga gränspolis. Beväpnade till tänderna så man kände att det var bäst att göra som man blev tillsagd.

Mongoliet var något helt annat än det vi sett tidigare under resan. Stora böljande gräsbevuxna slätter med höga berg i fonden. Här och var ansamlingar av jurtor. Flyttbara runda bostäder att kunna liknas vid kåtor fast mycket rejälare med ordentlig isolering i väggarna.

När vi kom till Ulan-Bator blev vi hämtade av två unga grabbar utsända av resebyrån. Den ene pratade utmärkt engelska efter att ha studerat några år i USA. Han hade dock inte körkort så han hade med sig sin kompis som var fenomenal på att köra men inte så bra på engelska. Fort gick det och han hittade som i sin egen ficka. Dessa skulle vara våra guider under tiden vi var i Mongoliet.

De guidade oss runt lite grand innan de tog oss till en jurta-camp där vi skulle tillbringa några nätter. Fascinerande.

Besök i en av de större nationalparkerna där vi bl.a. såg ett jättestort klippblock format som en sköldpadda. Även besök på ett buddistkloster ingick.

En förmiddag blev Eddy dålig och sa att han ville komma till en doktor eller till ett sjukhus.

Jag gick bort till ställets reception för att fråga efter en doktor. Personalen förstod ingen engelska så jag fick försöka att rita en doktor, ett sjukhus och en ambulans. Gav inget resultat men till slut kom en som förstod lite engelska. Hon förklarade att det var åtskilliga tiotals mil till en doktor.

Kände oron stiga inombords och gick tillbaks till vår jurta. Som sända från ovan hade våra guider kommit ut till campen för att hälsa på och se att allt var väl. De insåg snabbt situationen och fick in oss alla i bilen. Efter en SNABB resa på ca 4-5 mil var vi i Ulan-Bator. De stannade vid ett ganska nybyggt hus där det på en skylt stod "SOS-International Medical Clinic". Vilken lättnad, de kunde sin stad.

Väl inne på den helt moderna och välutrustade mottagningen gjordes en snabb kontroll av hur Eddy mådde. De ringde SOS-International i Köpenhamn och efter ca. 5 minuter hade de klara besked om att det fanns försäkringar som skulle betala hans vård och vistelse hos dem. Sjukhuschefen var en amerikansk kvinna så det uppstod inte några kommunikationsproblem.

De tog ett antal prover och sade att vi vill lägga in honom för vård. Kändes betryggande.

Eddy sa till Ernst och mig att jag blir väl omhändertagen här så fortsatt resan som planerat. Vi skulle ta oss till Peking för att därifrån flyga hem till Köpenhamn igen.

Eddy skulle flygas hem senare med SOS-Internationals försorg. Han fick ett datum för hemfärd men det sköts upp ytterligare en vecka.

Nedtecknat av
Anders Wolgast
(Eddys fosterson)

Reglerna är sådana att en i det här fallet svensktalande läkare skulle följa med hela vägen till sjukhus i Sverige.

Det tog dem en vecka att få tag på en svensktalande dansk läkare som skulle följa med. De flög via Istanbul och övernattade för att sedan komma till lasarettet i Helsingborg där Eddy lades in för kontroll. Reglerna är sådana.

Jag blev mycket imponerad av SOS-International i Köpenhamn. De ringde mig ett flertal gånger för att informera mig om hur Eddy mådde och deras planering för hemresan. Det gäller att se till att vara försäkrad.

Eddy blev väl omhändertagen och blev mer eller mindre kompis med sköterskorna på sjukhuset. De tog ut honom på promenader och jag t.o.m. tror att de besökte ett museum med honom.

När det var dags att åka hem sa Eddy till sjukhuschefen att han ville skänka en summa pengar för den vård han fått. NEJ svarade hon, det kan vi inte ta emot. Men en summa pengar för att ordna en trevlig fikastund för personalen kan ni väl ta emot? Ja, det gick bra.

Efter ett tag fick Eddy en bild där personalen stod uppställda bakom en stor tårta täckt av svenska flaggan i marsipan. Rörande.

Efter någon dag på sjukhuset i Helsingborg kom Eddy hem igen i god form. Ernst och jag hade kommit hem före honom.

Om transsibiriska järnvägen enades vi i ett omdöme: Kul att ha gjort men vi gör aldrig om det.

Eddy hade en önskan om att göra ytterligare en resa. Det var att åka Hurtigruten till Lofoten. Det blev tyvärr aldrig av.

Släktforskning är en bra fritidssysselsättning!

Speciell i mitt fall just hemkommen efter Coronavästelse på Karolinska sjukhuset en vecka och då hemma kopplad till en syrgasmaskin med bara 10 meters plastslang som begränsade hur långt jag kunde röra mig i rummen. Jag kunde ändå ta mig till arbetsrummet och datorn där jag brukar forska.

Under veckan borta hade det även lagrats ett antal tidningar, bl.a. "Svenska Öden och äventyr". Där hittade jag berättelsen om Karl Axel Westerberg som var född 1879 på Hummelmora här på Ljusterö. Det visade sig att ca 60-tal Westerbergare redan fanns och således flera av hans förfäder i min släktdatabas, det och informationen att han hade bott på Arbetargatan 34 på Kungsholmen 1916, precis i början av sin märkliga karriär, gjorde det intressant att studera vidare. Självt hade jag en tidig ungarlslägenhet på Arbetargatan 33A ca 45 år senare.

Vi har haft många personligheter som passerat revy här på Ljusterö, både sommarboende och fastboende. Flera kan vi vara stolta över och hedra minnet av även om dom inte längre lever. Vi har haft världsartister inom sång och musik, skådespelare, konstnärer, uppfinnare mm.

Frågan är om stoltheten även bör gälla Karl Axel! Det överlåter jag till dig som läsare att avgöra och kanske speciellt dig som har någon släktkoppling till honom. Det finns fortfarande ett antal här på ön!

Karl Axel var den som skapade svensk kriminalhistoria genom begreppet "Sol och vårare" genom sin annons 1916 i Stockholms-Tidningen där han sökte kvinnliga kontakter med tillägget i annonsen " Någon förmögenhet önskvärd" Svar förtroendefullt till "Sol och Vår". Det blev starten till begreppet Sol och vårare som fortfarande används om vissa personer kanske inte med någon positiv klang.

Han duperade kvinnorna bl.a. med en affärsidé att samla tång i skärgårdsvikar och leverera behandlat till Tyskland. Han påstod också att han hade en villa på gång i Upplands Väsby som han behövde pengar till.

Följer man hans rörelser i Sverige så lyckades han lura flera kvinnor på flera tusentals kronor men han dog 1939 ganska fattig och begravdes i en fattiggrav på Skogskyrkogården.

Februari 2022
Tore Österman

Hur jag nästan löste en gammal släktgåta

Vi är väl många med någon gammal obekräftad historia i släkten där vi undrar om det hela egentligen mest är en skröna. I min ägo har jag en maskinskriven bok som kallas "Släktergister", utarbetat omkring 1930 av min morfars bror Karl Albert Kling i Floby. En intressant person som nämns i boken är "den kloke drängen" Sven Nilsson, född i Bragnum, Floby (R) 1705, död 1775. Bragnum är en by i utkanten av Floby församling. Floby ligger nära Falköping, mitt i Västergötland. Dräng kunde i Västergötland på 1700-talet helt enkelt stå för "ogift man".

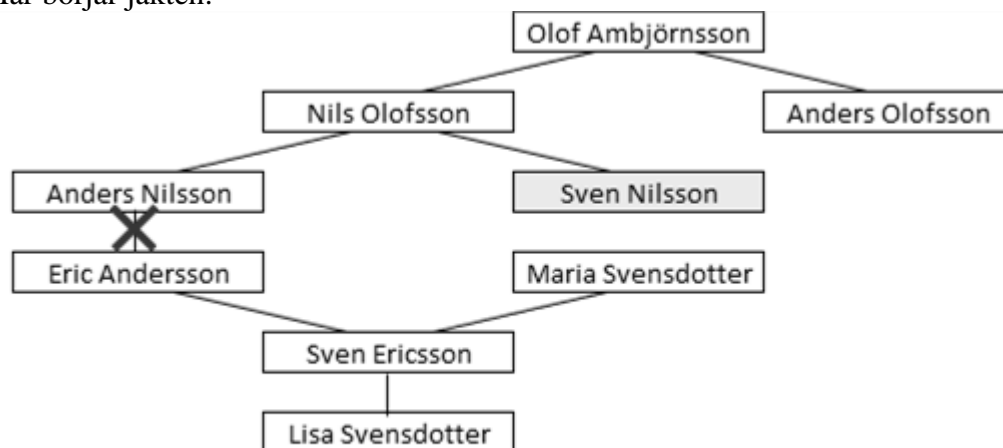
Om Sven Nilsson står det: "*Denne var på sin tid en mycket berömd naturläkare som påstods ha fått denna gåva genom att äta ett bröd doppat i spadet vari en vit orm kokats. Vid sin resa genom Sverige besökte Linné honom och har beskrivit honom i sin 'Västgötaresa'. Även Afzelius har skildrat honom i sina sagohävder. Doktor Sven var vid sin död efter dåtida förhållanden en förmögen man. Bouppteckningen utvisade nämligen en behållning av 22 940 daler silvermynt.*"

Linnés Västgötaresa finns att läsa på nätet. Linnés beskrivning av Sven är inte helt smickrande - han kallar honom kvacksalvare. I boken *Torp, torpare och backstugor i Floby socken* (Sörby-Flobys hembygdsförening 2013) kan man inhämta: "*Sven stod tydligen högt i kurs, ty han kallades ofta för "mäster" eller "doktorn". Han kände nog själv sitt värde och uppträdde med en viss pondus... På em den 1/7 1746 fick Sven i Bragnum ett förnämligt besök, nämligen av Carl von Linné. Denne hade med sig den ständige följeslagaren kand. E.G. Lindbeck samt den dagen även i resesällskap två herrar från Falköping, borgmästaren Bengt Rudberg och drabanten Tengmarck. De resande herrarna påstod sig lida av olika sjukdomar och begärde råd av Sven. Linné blev ej imponerad av Svens kunskaper, men ger honom det vitsordet, att han 'brukte inga vidskepelser och var foglig med betalningen'.*"

Släktbokens författare KAK skriver att "**En broder till denne Sven Nilsson var en av min mormors förfäder, troligen hennes farfars far.**" KAK:s mormor är min (Hans) morfars mormor och hette Lisa Svensdotter. Det är säkert Lisa som berättat historien om den kloke drängen för sina barnbarn.

Jag har förstås försökt få släktskapet med Sven Nilsson bekräftat. Låt oss nu som utgångspunkt ta Lisa Svensdotters far Sven Ericsson. Denne man är lämpligt nog en DNA-bekräftad ana till mig; en av mina DNA-träffar har samme Sven Ericsson som sin anfader.

Här börjar jakten:

Hypotes 1

Sven E flyttade till Skattegården Bragnum i Floby 1795, där dottern Lisa föddes 1818. Svens föräldrar var Eric Andersson och Maria Svensdotter från Påverås i den närbelägna socknen Marka. Enligt KAK skulle Erics farfar troligen ha varit bror till Sven Nilsson. Erics far borde då ha hetat Anders Nilsson, för att patronymikon ska stämma med såväl sonen som den antagna fadern. **Hypotes 1 blir alltså:** Sven Ericssons farfar heter Anders Nilsson och är Sven Nilssons bror.

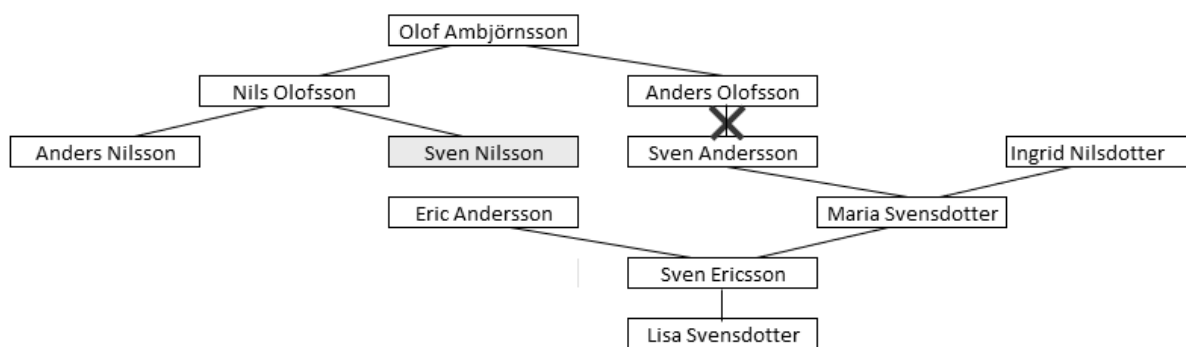
Flobys husförhörslängder börjar 1795. Födelse, död och vigselböcker börjar 1690 men är mycket ofullständiga de första årtiondena. När jag i tidiga födelseböcker och mantalslängder hittade en bror till Sven Nilsson som faktiskt heter Anders hoppades jag gåtan var löst! Men icke: I Anders Nilssons bouppteckning står hans barn prydligt uppräknade, men ingen son Eric, och inte heller antyds någon anknytning till Påverås, Marka.

Man ska ju i sådana lägen tänka ut ur boxen, som det heter. Jag kollade upp Sven Ericssons mamma Maria istället. Hon var inte från Marka utan från Skattegården Bragnum i Floby... hon föddes där 1750 och hennes far hette Sven Andersson. Sven A föddes 1718 och levde från åtminstone 1750 i Skattegården. Sven Nilsson bodde på samma gård samtidigt! **Träff!**

Sven A avled 1762. Hans bouppteckning nämner tre döttrar, bland annat Maria. Egendomen uppges av hustru Ingrid samt "mäster Sven", det senare måste stå för vår kloke dräng Sven Nilsson!

Vi har nu kommit dithän att Sven N och Sven A bor samtidigt på samma gård och att Sven N står Sven A:s familj mycket nära. Men de kan inte vara bröder eftersom de har olika efternamn. **Hypotes 2** föddes då: Sven A skulle kunna vara Sven N:s kusin istället för bror, så att KAK:s föreslagna släktled ändå skulle stämma delvis.

Den kloke drängen Sven Nilsson föddes 1705. Hans far hette Nils Olofsson. Sven hade som sagt en bror Anders Nilsson (inte far till Eric Andersson) och eventuellt fler syskon. Vi behöver då hitta en bror till Nils, som heter Anders och är far till Sven A, d.v.s vi behöver hitta en Anders Olofsson.

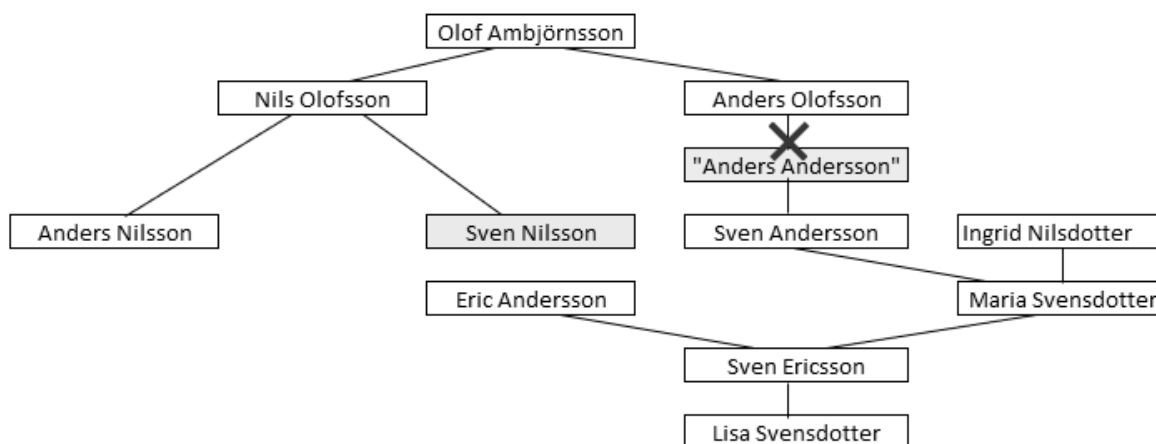

Hypotes 2

Mer grävande i mantalslängder! Där finns mycket riktigt en Anders Olofsson som är bror till Nils och därmed farbror till Sven Nilsson. Så det verkade ju ganska klart att Sven Andersson skulle vara son till Anders O. Men en hake i sammanhanget är att Anders föddes 1645! Han dog 1745, 100 år gammal, vilket noteras i dödboken. Han lär väl knappast ha fått barn 1718?

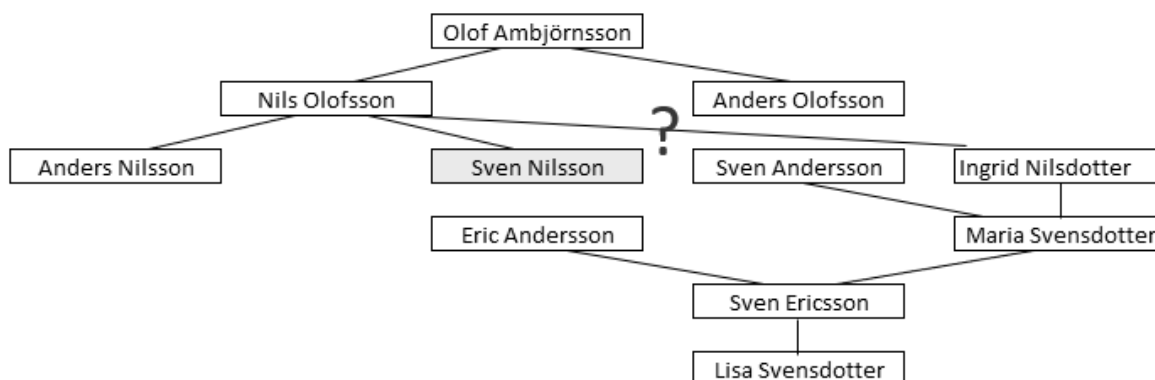
Men det skulle ju kunna finnas ett mellanled? **Hypotes 3:** Anders Olofsson har en son som heter Anders Andersson som är pappa till Sven Andersson.

Besvikelse igen. Anders Olofssons bouppteckning nämner ingenting om några barn. Och bouppteckningarna brukar vara noga med sådant. Inte heller har någon Anders Andersson synts till i Bragnumgårdarnas mantalslängder. Så varken hypotes 2 eller 3 verkar stämma.

Hypotes 3

Har vi fokuserat för mycket på Marias pappa Sven? Hennes mamma heter ju Ingrid Nilsdotter! Bingo? **Hypotes 4:** Ingrid Nilsdotter är syster till den kloke drängen Sven Nilsson.

Hypotes 4

Ingrid borde ha varit född mellan 1710 och 1730, och Nils fyllde 60 år 1718, så han skulle kunna vara hennes far. Men... kanske tveksamt ändå. Ingrid och Sven A gifte sig 1747 och i giftesnotisen står hon som "pigan från Gisslared". Gisslared är en gård i Trävattna, ytterligare en grannsocken. Men för all del, kan hon vara född i Bragnum och senare tjänat piga i Trävattna innan hon gifte sig och flyttade hem till Floby igen. Trävattna och Floby har den här tiden gemensam födelsebok, den är genomplöjd den aktuella perioden men där finns åtskilliga tidsluckor; några trådar till Maria Svensdotters föräldrar har jag tyvärr inte hittat.

Nils Olofssons bouppteckning har inte återfunnits. Den hade annars kunnat bekräfta eller förkasta hypotes 4. Och mantalslängderna hoppar oftast över kvinnornas namn.

Sammanfattning: Vi vill bekräfta ett påstått släktskap mellan Lisa Svensdotter och den kloke drängen Sven Nilsson. Vi har visat att Lisa Svensdotters farmors föräldrar Sven Andersson och Ingrid Nilsdotter i senare delen av sina liv bodde på samma gård som vår kloke dräng. Åtminstone Sven A var också född i Bragnum. Så långt ett klart framsteg, här finns en koppling!

Men vi vet inte säkert om eller hur de var släkt. Sven A kan varken vara Sven Nilssons bror (namnet) eller kusin (ty Sven Nilssons farbror Anders var alldeles för gammal för att kunna vara far till Sven A). Anders ser inte ut att ha haft några barn alls så inte heller verkar Sven kunna vara hans sonson. Möjligen kan Ingrid Nilsdotter vara syster till Sven Nilsson. Hon var i unga år piga i en grannsocken, men kan ändå vara uppvuxen i Bragnum. Hypotes 4 kan alltså inte helt avskrivas!

Hans Moberg

När Arne Sundberg blev överkörd av en lastbil

Det var på den tiden då vi hade riktiga vintrar med snö. Närmare bestämt år 1946.

Vi var några ungar som åkte skidor, bob och spark på Rådhusorget i Vaxholm.

Ned till torget leder en brant backe från Lotsgatan, ”Permans backe”. Perfekt för att köra bob och spark. Man fick bra fart, så bra att man kunde fortsätta ned på Skolgatan mot Hamngatan.

Min kompis, Bengt-Erik Gustafsson, och jag turades om att köra och sitta på sparken. Nu var det min tur att få åka.

När vi kom ned till korsningen Skolgatan-Hamngatan hann vi inte se att det kom en lastbil från höger, det var vänstertrafik då. Bengt-Erik hann hoppa av sparken, men inte jag. Jag hamnade under bilen och fick bakhjulen över kroppens nederdel. Det blev stor uppståndelse. Polisen höll till i Rådhusets bottenvåning,

Poliskonstapel Landberg kom ned och larmade droskägare Albert Sundin. Hans bil kunde ändras till sjukbil. Tillsammans med föräldrarna åkte jag till Mörby lasarett. Jag blev röntgad och man konstaterade att det bara blivit en bräcka på bäckenbenet,

Det blev några dagars vistelse på lasarettet. Som tröst fick jag en nallebjörn.

Genom släktforskningsarbete har jag lyckats få tag i Polisrapporten som jag bifogar här.

Arne Sundberg

Figur 1 Bilden föreställer Arne som liten

RAPPORT

Fre-dagen den 22 februari 19 46.

Ang.

trafikolycka i korsningen
av Hamngatan och Skolgatan
den 30/1 1946.

Onsdagen den 30 januari 1946 vid 15,20-tiden inträffade en trafikolycka i korsningen av Hamngatan och Skolgatan, här i staden, därvid gossen Knut Herman Arne Sundberg, Vaxholm, överkördes av militärbilen 22301, varvid han erhöll en del skador, så att han måste intagas på sjukhus:

För vidare utredning har förhör hållits med bilens förare, chaufför Agne Ingemar Pettersson, varvid han uppgivit:

Onsdagen den 30 januari 1946 klockan omkring 15,15 hade han med militärlastbilen 22301 kört från stabsbyggnaden här i staden, för färd till färjläget vid Hamngatan härstüdes, med last av 30 stycken cyklar. Han hade då kört Hamngatan i östlig riktning med en hastighet av 10 - 15 kilometer per timme, och på gatans vänstra sida. Då han kommit till den plats, där Skolgatan korsar Hamngatan hade han bromsat in bilen något, och då han med bilen nästan passerat Skolgatan, hade han plötsligt från vänster iakttagit två barn, åkande på en sparkstötting med hård fart mot bilen. Pettersson hade då genast bromsat in bilen med fotbromsen. Ögonblicket härpå hade han märkt, att bilen "guppade

Knut Sundberg

Stadens ansikten

Stockholms stadsarkiv, Stockholms stadsmuseum och forskare från Stockholms och Uppsala universitet har startat ett projekt som heter "Stadens ansikten".

Syftet är att knyta ihop Stockholms stadsmuseums omfattande fotografiska porträtt från 1860-1930 med Stockholms stadsarkivs Rotemansarkiv. När porträtten har digitaliserats kommer de att läggas ut i Digitala stadsmuseet (digitalastadsmuseet.stockholm.se) och länkas till Rotemannen.

I projektet skall man också tillverka en interaktiv karta, som visar hur Stockholm förändras under åren och placera ut foton på de platser de är tagna.

Projektet, som beräknas ta fem år att genomföra, har fått 12 miljoner kronor i stöd av Vetenskapsrådet.

Anita Järvenpää

Nu behövs tulldeklaration för att skicka in DNA-test

Från och med 2021 måste man fylla i en tulldeklaration för att kunna skicka t ex DNA-kit till USA eller inom Europa.

Den blankett man skall använda finns hos PostNord och heter CN22. Det är en s.k förenklad tulldeklaration för brevfrakter upp till ett värde av 2.000 kronor. Blanketten skall fyllas i på engelska. DNA-testet deklarerar som varuprov.

Mera information hittar du på PostNords hemsida

postnord.se/skicka-forsandelser/forberedelser/tullinformation/tulldokument-och-frakthandlingar

Anita Järvenpää

Sysslingens datum för 2022

Följande datum gäller som riktlinjer för årets tidningar. Bidrag till tidningen kan sändas via e-post eller vanligt brev till:

e-post: Sysslingen@hotmail.com eller susanne.fagerqvist@gmail.com
brev: *Susanne Fagerqvist, Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.*

Bidrag vill vi ha senast ca 4 veckor före utgivning. Se sid 2 i tidningen.

Utgivning

Nr 1 Februari/Mars Nr 2 Maj/Juni Nr 3 September Nr 4 November

Revisorer:

Birgit Lindkvist 070-219 92 17
Lennart Elg 08-540 619 96
Suppleant Leif Gannert 08-541 303 70

Redaktionskommitté:

Susanne Fagerqvist Ulla Persson
Arne Sundberg Leif Gannert
Anita Järvenpää Olle Kungberg
Nils Lindgren Dick Fagerqvist
Lars Granath Tore Österman

Valberedning:

Sammanställande Arne Sundberg 08-541 324 55
Carl-Göran Backgård 076-317 01 27
Rune Atling 072-327 43 53

Nya medlemmar

Eva Alshorn Strandskogsvägen 2 185 39 Vaxholm
Gun Olsson Isättraviksvägen 21 184 63 Åkersberga
Sven Jönsson Gröndalskullen 8 184 63 Åkersberga

Medlemsavgift 2022

Ni har väl inte glömt att betala in medlemsavgiften för 2022?
Avgiften är 125 kronor per år och betalas till vårt plusgirokonto 448 57 91-0

Styrelsen